

TÜRK FOTOĞRAFINDA NÜ SERGİLERİN ANALİZİ

TÜRK FOTOĞRAFINDA NÜ SERGİLERİN ANALİZİ

Yrd. Doç. Dr. Işık ÖZDAL

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
Fotoğraf Bölümü, İZMİR

isik.ozdal@deu.edu.tr

gsm: 0533 4116032
İş tel:0232 4129235

Adres: Dokuz Eylül Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi, Fotoğraf Bölümü
Gündoğdu Sk. No:4
Balçova – İZMİR

ÖZET

Sergiler sanatçıların performanslarını ortaya koydukları kadar o sanat dalının etkinliğini, gücünü ve toplumdaki yerini de belirler. Türk fotoğrafında nü neredeyse amatör, profesyonel bütün fotoğrafçılar tarafından denenmiş bir görsel ifade biçimi olmasına karşın, bu alandaki çalışmalarını sergi boyutuna taşımış az sayıda sanatçı mevcuttur. Ayrıca açılan bu sergilerin basın bülteni dışında, eleştiri metnine ulaşmak pek olası değildir. Sergi tanıtım kitapçığı yada katalog basımı da nadirdir. Tüm bu nedenlerden dolayı çalışma kapsamında, Türk fotoğrafının başlangıcından bu güne kayda geçmiş nü fotoğraf örneklerinin ve açılan sergilerin bilgilerine ulaşarak tarih içerik dökümleri yapılmıştır. Sergilenen fotoğrafların sanat akımları, farklı sanat disiplinleri ile olan ilişkileri sorgulanarak günümüz Türk fotoğrafında nü algısının düzeyi saptanılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nü, Fotoğraf, Sergi, Türk fotoğrafı.

SUMMARY

Exhibitions of artists to put forward the performance of the effectiveness of the arts, also determines the location and strength of the community. Turks almost nude photoamateur and professional photographers all have been tried by a visual form of expression, although a small number of artists have moved in this area the size of the available exhibition efforts. Also opening this press release other than exhibitions, review the text is unlikely to reach. The exhibition brochure or catalog printing of publicity are extremely rare. For all these reasons the scope of work, recorded in the past to this day the beginning of Turkish photography exhibitions at nude photosamples and information on accessing the transcripts were content. Exhibited photographs art trends, the relationship with different art disciplines by questioning the level of perception of today's Turks nude photograph were not detected.

Key Words: Nude, Photography, Exhibition, Turkish Photography.

TÜRK FOTOĞRAFINDA NÜ SERGİLERİN ANALİZİ

GİRİŞ

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde Alberto Modiano'nun editörlüğünde yayınlanan Türk Fotoğrafında Çıplak (2004) kitabı çıkış noktası olmuştur. Kitapta Türk fotoğrafının başlangıcından bugüne çıplak temasını işleyen amatör-profesyonel pek çok fotoğrafçının işlerine yer verilmiştir. Fotoğraflar incelendiğinde, fotoğraf teknolojisinin imkan verdiği her türlü müdahalenin uygulandığını görürüz. Görsel ifade çeşitliliği ve çağdaş sanatla bağlantılı işler mevcuttur. Amatör çalışmaların çoğunda kadın bedeni nesnel ve edilgen konumdadır. Profesyonel tanıtım fotoğrafçıların işlerinde ise etkin ışık kullanımı ve oluşturulan kompozisyonlarda çıplak beden erotik bir söylem kazanmıştır.

Ancak kitaptaki bu zenginliğin güncel fotoğraf ortamına ne derece yansıdığı, başka çalışmalara kaynaklık ettiği tartışmalıdır. Çünkü kitapta adı geçen kişilerin çoğunun çıplak temalı çalışmaları bir sergiye dönüşmemiş, süreklilik göstermemiştir. Benim açımdan önemli bir diğer nokta da işlerin üretiliş tarihlerinin olmamasıdır. Bu nedenle sunulan fotoğrafların Türk fotoğraf tarihindeki yeri, önemi net olarak belirlenememektedir. Çünkü sanatçı bireysel donanımına, yaratıcılığına rağmen içinde şekillendiği toplumun aynasıdır.

Yukarıda sıraladığım temel sorulara cevap bulma çabası ile, ilk dönemlere ait kayda geçmiş fotoğraf örnekleri ve açılan nü fotoğraf sergilerini temel alarak konuya farklı bir noktadan yaklaşılmaya çalıştım.

Batı sanatı ile kıyaslandığında resim ve heykel geleneğine sahip olmayışımız, İslam dininin yaşam üzerindeki hakimiyeti ile şekillenen kültürel birikimimiz ile tanıştığımız fotoğraf, Cumhuriyet'in ilanından sonra basın ve stüdyo alanlarında aktif hale gelebilmiştir. Fotoğraf, genç Cumhuriyetin yeni yaşam biçimi ve devletin başarılarının tanıtım ve belgeleme aracı olarak kullanılmıştır. 1950'li yıllarda basın alanındaki gelişmelere bağlı olarak hızla yaygınlaşan fotoğraf etkinlikleri, ağırlıklı

olarak Anadolu'nun doğa ve etnografik keşfine, köy gerçeğine yönelmiştir. Bu dönem 1980'lere kadar sürmüştür dersek yanılmış olmayız. 1950-80 arasında Baha Gelenbevi ve Mustafa Kapkın'ın çıplak kadın figürlü fotoğrafları kayıtlara geçmiştir.

FOTOĞRAF VE SERGİLERİN ANALİZİ

Baha Gelenbevi (1907-84) Paris'te aldığı tarım mühendisliği diplomasına rağmen Türk sinemasının ve fotoğrafının kuruluşunda ve yetkin işler üretmesinde önemli bir rol oynamıştır. İlk fotoğraf sergisini 1939'da açan 1980'li yıllara dek çalışmalarını sürdüren Gelenbevi'ye ait nü fotoğraflara, Seyit Ali Ak'ın Erken Cumhuriyet Dönemi Türk Fotoğrafı (2001) ve Alberto Modiano'nun Türk Fotoğrafında Çıplak (2004) kitabında rastlamaktayız. Ancak bu fotoğrafların üretildikleri yıllarda nerede yayımlandıklarına ya da sergilenip sergilenmediğine dair bilgiler bulunmamaktadır. Fotoğraflarda çıplak beden biçim özellikleri ve fotografik teknik denemelerde nesne olarak değerlendirilmiştir. (Bkz. Fot.1)

Mustafa Kapkın (1924-75) İzmir'de 1943 yılında profesyonel fotoğrafçılığa başlamış, 1952 yılında Türkiye'de ilk sualtı arkeoloji araştırmalarını başlatan ekibin fotoğrafçısı olarak hazırladığı dizi röportajlar çeşitli yayınlarda yer alarak büyük ilgi görmüştür. Tanıdıklarını model kullanarak gerçekleştirdiği nü fotoğraflarında biçimsel arayışlar ön plandadır. Işık – gölge kullanımı ile şekillenen estetik yorumunda erotizm ya da başka söylemlere yer yoktur. Oğlu Ahmet Kapkın'ın belirttiğine göre bu fotoğraflar, eski Efes Otelinin altında yer alan Stüdyo Kapkın'ın vitrinlerinde rahatlıkla sergilenmekteydi. Mustafa Kapkın'ın vefatından sonra Yeni Fotoğraf dergisi 1977 Ekim sayısında Kapkın'ı anarak portfolyosunda bu fotoğrafların bir kısmına yer vermiştir. (Bkz. Fot.2)

Türk fotoğrafı 1978 yılında Mimar Sinan Üniversitesi bünyesinde Fotoğraf Enstitüsü ve 1982 'de Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne ve Görüntü Sanatlarına bağlı Fotoğraf Ana Sanat Dalı olarak ilk kez akademik kimlik kazanmıştır. (Yüksek Dekoratif Sanatlar Bölüm Başkanı Prof. Erdoğan Aksel başkanlığında Cafer Türkmen, Ersin Alok, Gültekin Çizgen, Ahmet Öner Gezgin, İnal Göral, Mehmet Bayhan, Reha Günay, Sami Güner ve Şahin Kaygun'dan oluşan ön kurul Fotoğraf Okulu kuruluş çalışmalarını başlattı.) 1980'li yıllara kadar sosyal belgeci tavrını koruyan fotoğrafımız, bu dönemde yurt dışı eğitimlerini tamamlayarak yurda dönen Ahmet Öner Gezgin, Şahin Kaygun vd. sergileri ile yeni teknik, estetik görsel ifade biçimleri ile tanışmıştır. Bu

biçimlerin içerik oluşumunda etkili kullanımları yeni bağlamlar ve söylemlerin üretilmesini sağlamıştır. Aynı yıl yurt dışından ustalara ait fotoğraf sergileri de ülkemize gelmeye başlamış, yabancı basılı kaynaklara ulaşımın kolaylaşması ve fotoğraf malzemelerinin bollaşması gibi etkenlerle, geleneksel kalıpların zorlandığı, tartışıldığı canlı bir dönem başlamıştır. Deneysel fotoğraf, kurgu fotoğraf ya da dışavurumcu¹ fotoğraf olarak adlandırılan çalışmalar ile dikkat çeken bu dönem 1990'lı yılların ortalarına dek etkinliğini korumuştur.

1980 yılında Ahmet Öner Gezgin'in Akademi salonlarında açtığı "Gerçek ve Fantezi/1980"² sergisinde fotoğrafçının düş(ünce) gücü, teknik mahareti ile kurgulanan fotoğrafları, farklı sanat disiplinleri ile bağlantılar kurulmasını sağlamıştır. Fotoğraflarda yer alan kadın bedenleri anlamı güçlendirecek göndermeler taşımaktadır. (Bkz. Fot.3)

Şahin Kaygun (1951-93)³ grafik eğitimi sonrası başladığı fotoğraf yaşamında sanat İnsanları (1977), Siyah Beyaz Fotoğraflar (1979) sergilerinden sonra çalışmaya başladığı polaroid serisinde nü modeller de kullanmıştır. 1984 yılında açılan "Polaroid" sergisinde çıplak kadın bedenleri sadece biçim ve desen olarak yorumlanmışlardır. Çalışmaların bütününde resim, grafik sanatlar ile kurulan estetik- görsel bağlar mevcuttur. Polaroid malzemenin duyar katlarında, çekim sonrası gelişim sürecinde boyama, kazıma, çizme vb. yöntemlerle malzemenin sınırları araştırılarak deneme yolu ile yeni estetik boyutlar keşfedilmiştir. Kaygun'un Polaroid çalışmaları üretici firma tarafından satın alınmış ve sanatçı dünyanın en iyi on polaroid sanatçıları arasına katılmıştır. (Bkz. Fot.4)

Kurgu fotoğrafları ile tanınan bir diğer sanatçımız Nuri Bilge Ceylan'dır.(1955) Ceylan 1982-89 yılları arasında gerçekleştirdiği kurgu fotoğraflarında kadın bedeni özlem duyulan, doğa ile özdeş, güzel kavramlarının vb. karşılığı olarak sunulmuştur. Fotoğraflarda nü figür

¹ Ertan, Güler; Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Yıllara, Dönemlere Ayırarak, Fotoğrafçılar, Fotoğraflar, Akımlar, Olaylar ve Gelişmeler, <http://www.fotografya.gen.tr> sayı:4

² Ahmet Öner Gezgin söyleşi, AFSAD Kontrast Fotoğraf Dergisi, sayı:21 Ocak-Şubat 2011, Ankara, sf,23

³ Kaygun, Şahin; Tüm Bir Yaşam, Promat Aş. İstanbul,1992

erotik kimlik taşımaz, fotoğrafın ana temasını oluşturan veya tamamlayan görsel bir unsurdur. (Bkz. Fot.5)

Şahin Kaygun'un Paloroid çalışmaları ve sonrasında gerçekleştirdiği Eski Zaman Denizlerinde (1991-92) fotoğraflarının teknik ve estetik gücü zamanında algılanamamış ve fotoğraf olup olmadıklarının tartışılması şekilciliğinden kurtulamamıştır. Gezgin ve Ceylan'ın kurgu fotoğrafları dönemin pek çok fotoğrafçısına ilham olmuş ancak benzer tema ve biçimsel tekrarların ötesine geçilememiştir.

Çerkes Karadağ'ın 1988 Almanya Köln, 1989 İstanbul Refo Sanat Galerisinde açtığı "Nüans"⁴ fotoğraf sergisi Türkiye'de açılan ilk nü sergi olarak kabul edilebilir. Çerkes Karadağ'ın stüdyo ortamında çok az aksesuarla gerçekleştirdiği çekimlerde kadın bedeni biçimsel özellikleri ön planda tutularak, ışık-gölge denemeleri ile estetize edilmiştir. (Bkz. Fot.6)

Mehmet Koştumoğlu (1960) 1995 yılında İfsak salonunda "Polanü"⁵ sergisini gerçekleştirmiştir. Sergide teknik olarak Kaygun'un polaroid çalışmaları temel alınmış, kadın bedeni boyama, kazıma vb. teknik müdahalelerle çok fazla dönüştürülmeden görüntülenmiştir. Erotik çağrışımlı pozlar mevcuttur. (Bkz. Fot.7)

1997 yılında İbrahim Göğher (1960) "Gıyabında"⁶ sergisinde, tasarımları kendisine ait maskları fotoğraflamıştır. Çıplak kadın ve erkek bedenleri fotoğraflanan maskların taşıyıcısı konumunda ve ikinci plandadır. (Bkz. Fot.8)

1999 yılında müzisyen ve fotoğrafçı Levent Öget, İstanbul Pamukbank Sanat Galerisinde "Unnu; Yalın Haller"⁷ (23-Kasım /29-Aralık) sergisini açmıştır. Terk edilmiş bir un fabrikasında, una bulanmış kadın-erkek bedenleri aracılığı ile mekan – beden ilişkisi araştırılmıştır. (Bkz. Fot.9)

⁴ Karadağ, Çerkes; Nüans Albüm, Dost Kitapevi, Ankara, 1989

⁵ Koştumoğlu, Mehmet; Polanü sergi fotoğrafları kişisel arşivinden temin edilmiştir.

⁶ <http://www.ibrahimgoger.net>

⁷ <http://www.leventoget.net>

2001 yılında Mehmet Koştumoğlu (1960) tarafından İzmir’de açılan “Gri”⁸ sergisinde, yüzlerine gaz maskesi geçirilmiş modeller stüdyo ortamında görüntülenmiştir. Kadın bedenleri nesne olarak değerlendirilmiş, biçim arayışları ön plandadır. (Bkz. Fot.10)

İbrahim Göğer (1960) 2002 yılında açtığı “Red” sergisinde erkek model kullanmıştır. Bu Türk fotoğrafı için bir ilk sayılır. Fotoğraflar stüdyo ortamında, tek ışık kaynağı ile yaratılan atmosferde, kol ve baş bölgesi kullanılarak oluşturulan içe kapanık, stilize kompozisyonlarla çekilmiştir. Cinsel kimliğe yönelik göndermeler yoktur. Göğer çalışmasını “1980 sonrası Türkiye ve küreselleşme karşısında bir tavır olarak değişmeme çabası”⁹ olarak tanımlamaktadır. (Bkz. Fot.11)

Çerkes Karadağ’ın Nüans sergisinden Göğer’in Red’ine kadar açılan sergilerde genel olarak modellerin yüzleri yoktur. Bu durum herkesin bildiği gibi modellerin tanıdık olmasından kaynaklanan bir durumdur. Fotoğraflarda ağırlıklı olarak çıplak beden nesne olarak kullanılmış, kimlik sorunları, sosyal göndermeler, erotik/pornografik çağrışımlardan arındırılmıştır. Fotoğraflarda kullanılan az sayıdaki aksesuar esas olarak yüzü gizleme amaçlıdır, içerik oluşturmada belirleyici değildir. Sergilenen fotoğraflara eleştirel bir gözle bakıldığında; nü kullanımının sadece “bakış”a hitap ettiği ve sosyal yaşamdan kopuk olduğu söylenebilir. Deneme niteliği taşıyan sergilerin çoğunda nü kullanımı ile sanat akımları ve düşünsel söylemler arasında herhangi bir bağ kurulmadığı da görülmektedir.

Orhan Alptürk’ün 2003 yılında İzmir’de sergilediği “Öteki Denizler”¹⁰ sergisinde kadın ve özgürlük teması işlenmiştir. Fotoğraf tarihinde Charles François Jeandel’in 1890’da gerçekleştirdiği “Female Model Tide Up”¹¹ ile ilişkilendirebileceğimiz, kadın bedeninin ip vb. maddelerle bağlanması genel anlamda erotizm çerçevesinde anlamlandırılır. Ancak Alptürk’ün

⁸ Koştumoğlu, Mehmet; Gri sergi fotoğrafları kişisel arşivinden temin edilmiştir

⁹ <http://www.ibrahimgoger.net>

¹⁰ <http://www.orhanalpturk.net>

¹¹ Frizot, Michael; A New History of Photography, Könemann, Köln, 1998, sf; 270

kurgu fotoğraflarında iple bağlanan beden, balık sembolü ile birlikte cinsel tutsaklığa ve özgürlük özlemine göndermelerde bulunmaktadır. Yalın bir görsel dile sahip olan fotoğrafları sürreal söylemle ilişkilendirebiliriz. (Bkz. Fot.12)

Tuğrul Çakar Ankara'da 2004 yılında açtığı "Cam Evlerin Kadınları" sergisinde, elle renklendirdiği nü ve vitrin mankenleri fotoğraflarını bir arada sergilemiştir. Nü model, farklı karelerde radyo, tuval, kitap vb. aksesuarlarla ve yüzü saçları ile gizlenmiş olarak poz vermektedir. Vitrin mankenlerinin ise sadece baş ve boyun bölgeleri fotoğraflanmıştır. Fotoğraflar içerik olarak herhangi bir mesaj, sorun vb. görsel iletilere sahip değildir. Sadece serginin adından dolayı ön bilgilerimize dayalı bir takım çağrışımlar doğmaktadır. Fotoğraflar temelde Çakar'ın elle renklendirme maharetine zemin oluşturmaktadır. (Bkz. Fot.13)

2004 yılında Mehmet Koştumoğlu tarafında açılan "Bodygram"¹² sergisinde, karanlık odada film kullanmadan görüntü oluşturma tekniği olan fotogram tekniği ile oluşturulmuş fotoğraflar sergilenmiştir. 6,9,12 adet 30x40cm. fotoğraf kartının zemine yerleştirilerek üzerine konan nesnelerin, kadın bedeninin, pozlandırılmasıyla elde edilen fotoğraflar görüntü boyutları ve görüntü oluşturma yöntemi ile Türk fotoğrafında bir ilktir. (Bkz. Fot.14)

Ali Nur Velidedeoğlu tarafından 2005 yılında açılan "Cadrage"¹³ sergisinde kadın bedenine ait dudak kenarı, kol kıvrımı, parmak arası vb. bölgelerden yapılan macro çekimlerle cinsel çağrışımlar yaratılmıştır. Sergi yarattığı bağlam değiştirmenin yanı sıra fotoğrafik bakış ve fotoğrafa bakışın algı değerlerimizi, gerçeklik algısını ne derece değiştirebileceğine iyi bir örnektir. (Bkz. Fot.15)

Saygun Dura (1964) 2005 İstanbul Fotoğraf Merkezi'nde açtığı "Benim Gerçeğim"¹⁴ (13-Ocak/7-Mayıs) sergisi, dört yıllık bir çalışmanın sonucu ortaya çıkmıştır. "1000 adet ayrıntılı taslaktan 110 tanesi 10x12,5

¹² Koştumoğlu, Mehmet; Bodygram sergi fotoğrafları kişisel arşivinden temin edilmiştir

¹³ <http://www.alinurvelidedeoglu.com>

¹⁴ <http://www.fotografya.gen.tr> sayı;21

cm. formatta film"¹⁵ kullanılarak görüntülenmiştir. Dijital müdahalenin olmadığı vurgulanan fotoğraflarda doygun renk kullanımı, yabancılaştırma efekti olarak belirgin fon perdesi ile kurgulanan sahnelerde, kadın ve erkek cinselliği balık metaforuyla yorumlanmıştır. Kaotik bir ortamda kaynağından ayrı, bulunduğu ortama yabancı ölü balıklar fotoğraflara gerçeküstü anlamlar katmaktadır. (Bkz. Fot.16)

Cem Boyner (1955) 2005 yılında Topkapı Sarayı Darphane-i Amire'de açtığı ikili sergisine "Uzaktaki Yakın, Yakındaki Uzak"¹⁶ (23-Eylül/12-Ekim) adını vermiştir."Uzaktaki Yakın" Afrikalı insan portrelerinden oluşurken, "Yakındaki Uzak" nü fotoğraflar yer almaktadır. Stüdyo ortamında profesyonel bir ekip çalışması ile üretilen fotoğraflarda, kadın ve erkek bedenlerinin form özellikleri ön planda tutulmuştur. Yunan heykellerini andıran mükemmel vücut hatlarına sahip modeller, dramatik ışık kullanımının olduğu bazı karelerde erotik pozlar da vermişlerdir. (Bkz. Fot.17)

Koray Erkaya 25-Mayıs-2010 tarihinde The Hall'da "Don't Tell Mama"¹⁷ sergisini açmıştır. Sergi Erkaya'nın 1990 yılında çalıştığı 300 adet nü fotoğraftan derlenmiştir. Görsel kaydına ulaşamadığım sergi, basın bülteninde erotik ve mahrem olarak tanımlanmaktadır.

Niko Guido (Necip Yanmaz)¹⁸ Piramit Sanat Galerisinde 26-Ocak/26-Şubat 2011 tarihinde "Çıplak" sergisini açmıştır. Sergide Guido'nun son dört yılda çektiği nü fotoğraflardan bir seçki sunulmuştur. Serginin basında yer alan fotoğraflarının bazılarında kadın bedeni nesne olarak değerlendirilirken bazılarında ise erotik ve cinsel göndermeler mevcuttur. (Bkz. Fot.18)

¹⁵ <http://www.arsiv.ntvmsnbc.com/319485asp>

¹⁶ Boyner,Cem; Uzaktaki Yakın, Yakındaki Uzak, sergi kataloğu, İstanbul,2005

¹⁷ <http://www.gercekgundem.com>

¹⁸ <http://www.nikoguido.com>

SONUÇ

Şu ana kadar incelediğimiz tüm sergilerin fotoğrafçıları erkektir. Erkek bakış açısı ile görüntülenen kadın bedenleri uysal ve edilgendir. 1980'li yılların kurgu fotoğraflarında ve Orhan Alptürk'ün "Öteki Denizler" çalışmasında çıplak kadın bedeni özlem, özgürlük, kimlik arayışı, yalnızlık vb. sıfatlarla yorumlanabilecek görsel verilerle kullanılırken diğer tüm çalışmalarda sadece form özelliklerinin vurgulandığı bir nesnedir. Kimliksizdir, kişiliksizdir. Erkek nü kullanımı da nesnedir. Dünya fotoğrafında 1980'li yıllardan bugüne etkili olan cinsel özgürlük, eşcinsel, gay, lezbiyen vb. tercihlerin fotoğraf vizyonuna kazandırdığı yeni biçim ve söylemler bizim fotoğraf ortamımızda karşılığını bulamamaktadır ya da henüz gün ışığına çıkamamıştır. Tamamı kapalı mekanlarda üretilen nü fotoğraflarda görsel ifade biçimi olarak avantgarde sanat akımları (yeni Nesnellik, Dadaizm, Sürrealizm, Fütürizm vb.) veya Çağdaş Sanat Fotoğrafı'ndaki ifade biçimlerinden (öykünme, yeniden kurgulama, parodi, pastiş, dijital) herhangi biri ile doğrudan bağlantı kurulamaz. Sadece Koştumoğlu'nun 2004 yılında açtığı Bodygram sergisinde fotogram tekniği ve Tuğrul Çakar'ın Cam Evlerin Kadınları (2004) sergisinde elle kart renklendirme teknikleri kullanılmıştır. Bunların yanı sıra her fotoğrafçı kendine ait özgün bir söyleme sahiptir ancak biçim ve içerik olarak takipçileri-yeniden yorumcuları yoktur.

Toplumsal yapımızda hakim olan cinsellik algısı ve çıplaklığa karşı ön yargılı, baskıcı tavrımızın fotoğraf sanatımızda çıplak /nü yaklaşımlarını bu şekilde yönlendirdiğini söyleyebiliriz.

FOTOĞRAFLAR

FOT.1 BAHA GELENBEVİ

FOT.2 MUSTAFA KAPKIN

FOT.3 AHMET ÖNER GEZGİN

FOT.4 ŞAHİN KAYGUN

FOT.5 NURİ BİLGE CEYLAN

FOT.6 ÇERKES KARADAĞ

FOT.7 MEHMET KOŞTUMOĞLU

FOT.8 İBRAHİM GÖĞER

FOT.9 LEVENT ÖGET

FOT.10 MEHMET KOŞTUMOĞLU

FOT.11 İBRAHİM GÖĞER

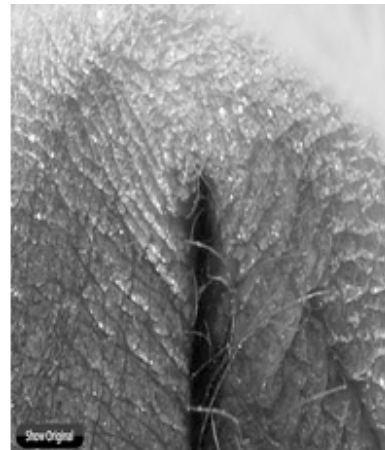
FOT.12 ORHAN ALPTÜRK

FOT.13 TUĞRUL ÇAKAR

FOT.14 MEHMET KOŞTUMOĞLU

FOT.15 ALİ NUR VELİDEDEOĞLU

FOT.16 SAYGUN DURA

FOT.17 CEM BOYNER

FOT.18 NİKO GUIDO

KAYNAKÇA

BOYNER, Cem; **Uzaktaki Yakın, Yakındaki Uzak**, Sergi kataloğu, İstanbul, 2005.

ERTAN, Güler; **Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Yıllara, Dönemlere Ayırarak,Fotoğrafçılar,Fotoğraflar,akımlar,Olaylar ve Gelişmeler**, <http://www.fotografya.gen.tr> sayı;4.

FRİZOT, Michael; **A New History of Photography**, Könnemann, Köln, 1998, sf.270.

GEZGİN, Ahmet Öner; "Söyleşi", **AFSAD Kontrast Fotoğraf Dergisi**, sayı;21 Ocak-Şubat 2011,Ankara, sf.23.

KARADAĞ, Çerkes; **Nüans Albüm**, Dost Kitapevi, Ankara, 1989.

KAYGUN, Şahin; **Tüm Bir Yaşam**, Promat Aş. İstanbul,1992.

KOŞTUMOĞLU, Mehmet; Polanü, Bodygram ve Gri sergi fotoğrafları kişisel arşivinden temin edilmiştir.

<http://www.leventoget.net>

<http://www.ibrahimgoger.net>

<http://www.alinurvelidedeoglu.com>

<http://www.ibrahimgoger.net>

<http://www.gercekgundem.com>

<http://www.nikoguido.com>

<http://www.orhanalpturk.net>

<http://www.arsiv.ntvmsnbc.com/319485asp>

<http://www.fotografya.gen.tr> sayı;21